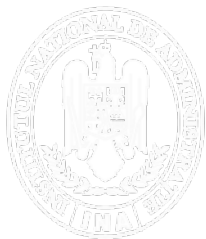

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice

CADRUL LEGAL DE REGLEMENTARE

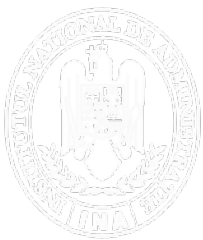
-ORDIN nr. 1.792 din 24 decembrie 2002, actualizat pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidenta și raportarea angajamentelor bugetare și legale

-Actul administrativ intern (ordin , decizie)

-prevederilor art. 19 lit. d) din [Legea nr. 500/2002](#) privind finanțele publice, ale art. 17 alin. (2) din [Legea contabilității nr. 82/1991](#), republicată, și ale art. 13 din [Ordonanța Guvernului nr. 119/1999](#) privind controlul financiar preventiv, instituțiile publice, indiferent de subordonare și de modul de finanțare a cheltuielilor, au obligația sa respecte procedurile privind parcurgerea celor 4 faze ale execuției bugetare a cheltuielilor, respectiv angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și sa organizeze, sa conducă evidenta și sa raporteze angajamentele bugetare și legale începând cu anul bugetar 2003.

ALOP - principii

- Execuția bugetară se bazează pe principiul separării atribuțiilor persoanelor care au calitatea de **ordonator de credite** de atribuțiile persoanelor care au **calitatea de contabil**.
- **Ordonatorii de credite** ai bugetelor prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 sunt autorizați ***sa angajeze, sa lichideze și sa ordonanteze cheltuieli pe parcursul exercițiului bugetar***, în limita creditelor bugetare aprobate, iar ***plata cheltuielilor*** se efectuează de persoanele autorizate care, potrivit legii, poartă denumirea ***generica de contabil***.

PRINCIPII

Operațiunile specifice **angajării, lichidării și ordonanțării cheltuielilor** sunt în competența ordonatorilor de credite și se efectuează pe baza propunerilor compartimentelor de specialitate ale instituției publice

- **Ordonatorii de credite pot delega aceasta calitate inlocuitorilor de drept, secretarilor generali sau altor persoane împuternicite în acest scop.**
- *Actele de delegare* a atribuțiilor desemnează persoanele din cadrul instituției publice împuternicite să semneze pentru și în numele ordonatorului de credite.

In actul de delegare trebuie sa se specifice :

- limitele și condițiile delegării;
- atribuțiile persoanelor delegate sa semneze documentele de angajare, lichidare și ordonantare a cheltuielilor;
- subdiviziunile clasificăției bugetului aprobat pentru care au fost împuternicite sa efectueze aceste operațiuni ;
- termenul de valabilitate a împuternicirii.

Actele de delegare, însoțite de speci­menele de semnături ale persoanelor care au fost împuternicite, trebuie comu­nicate:

- persoanelor împuternicite;
- conducătorului compartimentului financiar (finan­ciar-contabil) care nu poate efectua nici o plata ordonantată de o persoană care nu a fost împuternicită în acest sens;
- persoanei desemnate să exercite controlul financiar preventiv propriu.

1. Angajarea cheltuielilor

Sumele aprobate, *la partea de cheltuieli*, prin bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, în cadrul cărora se angajează, se ordonanțează și se efectuează plăți, reprezintă ***limite maxime*** care nu pot fi depășite.

Creditul de angajament

- reprezintă limita maximă a cheltuielilor ce pot fi angajate, în timpul exercițiului bugetar, în limitele aprobate.

Creditul bugetar

- suma aprobată prin buget, reprezentând limita maximă până la care se pot ordona și efectua plăți în cursul anului bugetar pentru angajamentele contractate în cursul exercițiului bugetar și/sau din exerciții anterioare pentru acțiuni multianuale, respectiv se pot angaja, ordona și efectua plăți din buget pentru celelalte acțiuni

Angajarea oricărei cheltuieli din fonduri publice îmbracă doua forme de angajamente:

- Angajamentul legal
- Angajamentul bugetar

➤ Angajamentul legal

- Este faza în procesul execuției bugetare reprezentând orice act juridic din care rezulta sau ar putea rezulta o obligație pe seama fondurilor publice.

Angajamentul legal trebuie sa se prezinte sub forma scrisă și sa fie semnat de ordonatorul de credite.

Angajamentul legal ia forma unui contract de achiziție publică, comandă, convenție, contract de muncă, acte de control, acord de împrumut etc.

Înainte de a angaja și a utiliza creditele bugetare, respectiv înainte de a lua orice măsură care ar produce o cheltuială, ordonatorii de credite trebuie să se asigure că măsura luată respecta principiile:

- unei bune gestiuni financiare;**
- ale unui management financiar sanatos;**
- în special ale economiei și eficienței cheltuielilor .**

Proiectele angajamentelor legale reprezintă decizii de principiu luate de ordonatorii de credite, care implica o obligație de efectuare a unei cheltuieli fata de terțe persoane.

Aceste proiecte de angajamente legale nu pot fi aprobate de către ordonatorul de credite decât dacă au primit în prealabil viza de control financiar preventiv propriu în condițiile legii.

Proiectul de angajament legal se prezintă pentru viza de control financiar preventiv propriu împreună cu formularul «Propunere de angajare a unei cheltuieli în limita creditelor de angajament» sau împreună cu formularul «Propunere de angajare a unei cheltuieli în limita creditelor bugetare», după caz, potrivit modelelor prezentate în anexele nr. 1a) și 1b la norme metodologice.

- Angajarea cheltuielilor se efectuează în tot cursul exercițiului bugetar, astfel încât să existe certitudinea că bunurile și serviciile care fac obiectul angajamentelor vor fi livrate, respectiv prestate, și se vor plăti în exercițiul bugetar respectiv.
- Ordonatorii de credite nu pot angaja cheltuieli într-o perioadă în care se știe că bunul, lucrarea sau serviciul nu va putea fi executat, receptionat și plătit până la data de 31 decembrie a exercițiului bugetar curent, respectiv ultima zi de plată prevăzută în Programul calendaristic pentru derularea principalelor operațiuni de încheiere a exercițiului bugetar, cu excepția acțiunilor multianuale.

- Ordonatorii de credite nu pot încheia nici un angajament legal cu terțe persoane fără viza de control financiar preventiv propriu decât în condițiile autorizate de lege.
- După semnarea angajamentului legal de către ordonatorul de credite acesta se transmite compartimentului de contabilitate pentru înregistrare în evidența cheltuielilor angajate.

- **Angajamentul bugetar**

- orice act prin care o autoritate competenta, potrivit legii, afectează fonduri publice unor anumite destinații, în limita creditelor bugetare aprobate.

In aplicarea principiului anualitatii, și a prevederilor legale, pentru a efectua o plata este obligatorie parcurgerea prealabilă a celor trei faze respectiv :

- angajarea,
- lichidarea,
- ordonanțarea,

se impune punerea în rezerva a creditelor bugetare angajate, ***în limita creditelor bugetare aprobate.***

- ***angajamentul bugetar*** prin care au fost rezervate fonduri publice unei anumite destinații, în limita creditelor bugetare aprobate, ***preceda angajamentul legal.***

Este interzis ordonatorilor de credite aprobarea unor angajamente legale fără asigurarea ca au fost rezervate și fondurile publice necesare plății acestora în exercițiul bugetar, cu excepția acțiunilor multianuale.

Valoarea angajamentelor legale nu poate depăși valoarea angajamentelor bugetare

Angajamentele bugetare pot fi:

- angajamente bugetare individuale;
- angajamente bugetare globale.

Angajamentul bugetar individual este un angajament specific unei anumite operațiuni noi care urmează să se efectueze.

Angajamentul bugetar individual se prezintă la viza persoanei desemnate să exercite controlul financiar preventiv propriu în același timp cu proiectul angajamentului legal individual.

Pentru cheltuieli curente de natura administrativă, ce se efectuează în mod repetat pe parcursul aceluiași exercițiu bugetar, *se pot întocmi* **propuneri de angajamente legale provizorii**, materializate în bugete previzionale, care se înaintează pentru viza de control financiar preventiv propriu împreună cu **angajamentele bugetare globale**.

Angajamentul bugetar global este un angajament bugetar aferent angajamentului legal provizoriu care privește cheltuielile curente de funcționare de natura administrativă, cum ar fi:

- cheltuieli de deplasare;
- cheltuieli de protocol;
- cheltuieli de întreținere și gospodărie (încălzit, iluminat, apa, canal, salubritate, posta, telefon, radio, furnituri de birou etc.);
- cheltuieli cu asigurările;
- cheltuieli cu chiriile;
- cheltuieli cu abonamentele la reviste, buletine lunare etc.

Angajamentele bugetare se realizează prin emiterea unui document scris privind *angajamentul bugetar individual* și *angajamentul bugetar global*, prin care se certifica existența unor credite bugetare disponibile și se pun în rezerva (se blochează) creditele aferente unei cheltuieli, potrivit destinației prevăzute în buget.

Propunerile de angajamente se înaintează din timp persoanei desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu, pentru a da posibilitate acesteia să își exercite atribuțiile conform legii.

Propunerile de angajare a cheltuielilor trebuie însoțite de toate documentele justificative aferente și, dacă este cazul, de orice alte documente și informații solicitate de către persoana desemnată să exercite controlul financiar preventiv propriu.

- Creditele bugetare neangajate, precum și creditele bugetare angajate și neutilizate până la finele exercițiului bugetar sunt anulate de drept.
- Orice cheltuială angajată și neplatită până la data de 31 decembrie a exercițiului bugetar curent se va plăti în contul bugetului pe anul următor din creditele bugetare aprobate în acest scop

2. Lichidarea cheltuielilor

Este faza în procesul execuției bugetare în care se verifica existența angajamentelor, se determina sau se verifica realitatea sumei datorate, se verifica condițiile de exigibilitate ale angajamentului legal pe baza documentelor justificative care sa ateste operațiunile respective.

- Verificarea existenței obligației de plata se realizează prin verificarea documentelor justificative din care sa rezulte pretenția creditorului, precum și realitatea "serviciului efectuat" (bunurile au fost livrate, lucrările executate și serviciile prestate sau, după caz, existența unui titlu care sa justifice plata: titlu executoriu, acord de împrumut, acord de grant etc.).
- Salariile și indemnizațiile vor fi lichidate în baza statelor de plata colective, întocmite de compartimentul de specialitate, cu excepția cazurilor în care este necesară lichidarea individuală.

Documentele care atesta bunurile livrate, lucrările executate și serviciile prestate sau din care reies obligații de plata certe se vizează pentru "**Bun de plata**" de ordonatorul de credite sau de persoana delegată cu aceste atribuții, prin care se confirma ca:

- bunurile furnizate au fost recepționate, cu specificarea datei și a locului primirii;
- lucrările au fost executate și serviciile prestate;
- bunurile furnizate au fost înregistrate în gestiune și în contabilitate, cu specificarea gestiunii și a notei contabile de înregistrare;
- condițiile cu privire la legalitatea efectuării rambursarilor de rate sau a plăților de dobânzi la credite ori împrumuturi contractate/garantate sunt îndeplinite;
- alte condiții prevăzute de lege sunt îndeplinite.

- Prin acordarea semnăturii și mențiunii "Bun de plata" pe factura, se atesta ca serviciul a fost efectuat corespunzător de către furnizor și ca toate pozițiile din factura au fost verificate.
- Condițiile de exigibilitate a obligației se verifica pe baza datelor cuprinse în angajamentele legale, care trebuie sa cuprindă și date cu privire la termenele de plata a obligației.

- Persoana imputernicita sa efectueze **lichidarea** cheltuielilor verifica personal documentele justificative și **confirma pe propria răspundere** ca aceasta verificare a fost realizată.
- Documentele care atesta parcurgerea *fazei de lichidare* a cheltuielilor **stau la baza înregistrării în contabilitatea patrimonială** a instituției publice pentru reflectarea serviciului efectuat și a obligației de plata fata de terții creditor.

3. Ordonanțarea cheltuielilor

- Este faza în procesul execuției bugetare în care se confirmă ca livrările de bunuri au fost efectuate sau alte creanțe au fost verificate și ca plata poate fi realizată.
- Persoana desemnată de ordonatorul de credite confirmă **ca exista o obligație certa și o suma datorată, exigibilă la o anumită dată**, și în acest caz ordonatorul de credite bugetare poate emite "**Ordonanțarea de plata**" pentru efectuarea plății.

Ordonanțarea de plata

- este documentul intern prin care ordonatorul de credite da dispoziție conducătorului compartimentului financiar (financiar-contabil) sa întocmească instrumentele de plata a cheltuielilor.
- La emiterea ordonanțării de plata finale ordonatorul de credite confirma ca operațiunea s-a finalizat.
- Ordonanțarea de plata este datată și semnată de ordonatorul de credite sau de persoana delegată cu aceste atribuții.

- Nici o ordonantare de plata nu poate fi prezentată spre semnare ordonatorului de credite decât după ce persoana desemnată să exercite controlul financiar preventiv propriu a acordat viza.
- Scopul acestei avizari este de a stabili ca:
 - ordonanțarea de plata a fost emisă corect;
 - ordonanțarea de plata corespunde cu cheltuielile angajate și suma respectiva este exactă;
 - cheltuiala este înscrisă la subdiviziunea corespunzătoare din bugetul aprobat;
 - exista credite bugetare disponibile;
 - documentele justificative sunt în conformitate cu reglementările în vigoare;
 - numele și datele de identificare ale creditorului sunt corecte

4. Plata cheltuielilor

- Plata cheltuielilor este faza finala a execuției bugetare prin care instituția publică este eliberată de obligațiile sale față de terții-creditori.
- Plata cheltuielilor se efectuează de persoanele autorizate care, potrivit legii, poartă denumirea generică de contabil, în limita creditelor bugetare și destinațiilor aprobate în condițiile dispozițiilor legale
- Plata cheltuielilor este asigurată de șeful compartimentului financiar (financiar-contabil) în limita creditelor bugetare deschise și neutilizate sau a disponibilităților aflate în conturi, după caz.

Plata se efectuează de conducătorul compartimentului financiar (financiar-contabil) numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- cheltuielile care urmează sa fie plătite au fost angajate, lichidate și ordonanțate;
- exista credite bugetare deschise/repartizate sau disponibilități în conturi de disponibil;
- subdiviziunea bugetului aprobat de la care se efectuează plata este cea corectă și corespunde naturii cheltuielilor respective;
- exista toate documentele justificative care sa justifice plata;
- documentele sunt întocmite cu toate datele cerute de formular;
- alte condiții prevăzute de lege

- semnăturile de pe documentele justificative aparțin ordonatorului de credite sau persoanelor desemnate de acesta să exercite atribuții ce decurg din procesul executării cheltuielilor bugetare, potrivit legii;
 - beneficiarul sumelor este cel îndreptățit potrivit documentelor care atestă serviciul efectuat;
 - suma datorată beneficiarului este corectă;
 - documentele de angajare și ordonantare au primit viza de control financiar preventiv propriu;

5. Organizarea, evidenta și raportarea angajamentelor bugetare și legale

- Instituțiile publice, indiferent de subordonare și de modul de finanțare a cheltuielilor, ***au obligația*** să organizeze evidenta angajamentelor bugetare și legale.
- Evidenta angajamentelor bugetare și legale este ținută de compartimentul de contabilitate, iar persoana desemnată să exercite controlul financiar preventiv propriu ***va supraveghea*** organizarea și ținerea evidentei, actualizarea și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

Scopul organizării evidentei angajamentelor bugetare:

- este de a furniza informații în orice moment și pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat pentru exercițiul bugetar curent cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare și prin comparație sa se determine creditele bugetare disponibile care pot fi angajate în viitor.

- Printr-un act de decizie administrativă se vor desemna persoana (persoanele) și înlocuitorii acesteia care vor avea atribuții pe linia organizării și conducerii evidentei angajamentelor bugetare și legale.

Principalele atribuții ale acestora privesc:

- evidenta creditelor bugetare aprobate în exercițiul bugetar curent, precum și a modificărilor intervenite pe parcursul exercițiului bugetar curent cu ajutorul contului 8060 "Credite bugetare aprobate";
- evidenta angajamentelor bugetare cu ajutorul contului 8066 "Angajamente bugetare";
- compararea datelor din conturile 8060 "Credite bugetare aprobate" și 8066 "Angajamente bugetare" și determinarea creditelor bugetare disponibile care pot fi angajate;
- evidenta angajamentelor legale cu ajutorul contului 8067 "Angajamente legale";

Principalele atribuții ale acestora privesc:

- la finele lunii, reevaluarea angajamentelor legale exprimate în alte monede decât moneda națională, la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României, valabil pentru ultima zi lucrătoare a lunii.
- la finele anului, înregistrarea în creditul contului 8067 "Angajamente legale" a totalului plăților efectuate în cursul anului în contul angajamentelor legale încheiate. Datele se preiau din conturile 700 "Finanțarea bugetară privind anul curent", 120 "Disponibil al instituției publice finanțate din venituri proprii", 119 "Disponibil din fonduri cu destinație specială și de redistribuire"

Procedura de înregistrare în contabilitate a cheltuielilor bugetare trebuie să dea posibilitatea de a asigura pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat în exercițiul bugetar curent informații cu privire la:

- a) creditele bugetare disponibile;
- b) angajamentele legale;
- c) plățile efectuate în baza angajamentelor legale la un moment dat;
- d) soldul angajamentelor legale care mai trebuie plătite la finele anului;
- e) datele necesare întocmirii "Situației privind execuția cheltuielilor bugetare angajate la finele trimestrului", potrivit modelului prezentat în **anexa nr. 4** la prezentele norme metodologice, situație care este parte componentă din structura "Situațiilor financiare" trimestriale și anuale ale instituțiilor publice.

Având în vedere că valorile la care se referă creditele bugetare, angajamentele bugetare și legale nu constituie elemente patrimoniale, acestea se evidențiază în contabilitate în conturi în afara bilanțului, utilizându-se metoda de înregistrare în partidă simplă; înregistrările se fac în debitul și creditul unui singur cont, fără utilizarea de conturi corespondente.

Conturile de ordine și evidență

- 8060 "Credite bugetare aprobate",
- 8066 "Angajamente bugetare" și
- 8067 "Angajamente legale"

au următoarea funcțiune:

Contul 8060 "Credite bugetare aprobate"

Cu ajutorul acestui cont instituțiile publice, indiferent de subordonare și de modul de finanțare a cheltuielilor, țin evidența creditelor aprobate pentru efectuarea cheltuielilor aprobate prin buget.

Contabilitatea analitică a creditelor aprobate se ține pe titluri, articole și alineate în cadrul fiecărui subcapitol sau capitol al bugetului aprobat.

În debitul contului se înregistrează la începutul exercițiului bugetar creditele bugetare aprobate, cu defalcarea pe trimestre, precum și suplimentările efectuate încursul exercițiului bugetar, care majorează creditele bugetare aprobate.

În creditul contului se înregistrează diminuările de credite efectuate în cursul exercițiului bugetar, care micșorează creditele bugetare aprobate.

Soldul contului reprezintă totalul creditelor bugetare aprobate la un moment dat.

Contul 8066 "Angajamente bugetare"

Cu ajutorul acestui cont instituțiile publice, indiferent de subordonare și de modul de finanțare a cheltuielilor, țin evidența angajamentelor bugetare, respectiv a sumelor rezervate în vederea efectuării unor cheltuieli bugetare, în limita creditelor bugetare aprobate.

Contabilitatea analitică a angajamentelor bugetare se ține pe titluri, articole și alineate în cadrul fiecărui subcapitol sau capitol al bugetului aprobat.

În debitul contului se înregistrează angajamentele bugetare, precum și suplimentările efectuate în cursul exercițiului bugetar, care majorează angajamentele bugetare inițiale.

În creditul contului se înregistrează diminuările de angajamente bugetare efectuate în cursul exercițiului bugetar, care micșorează angajamentele bugetare inițiale.

Soldul contului reprezintă totalul angajamentelor bugetare la un moment dat.

Soldurile conturilor 8060 "Credite bugetare aprobate" și 8066 "Angajamente bugetare" la finele exercițiului bugetar nu se redeschid în anul următor.

La începutul fiecărui exercițiu bugetar, în debitul contului 8066 "Angajamente bugetare" se preia soldul contului 8067 "Angajamente legale" de la finele exercițiului bugetar anterior.

Contul 8067 "Angajamente legale"

Cu ajutorul acestui cont instituțiile publice, indiferent de subordonare și de modul de finanțare a cheltuielilor, țin evidența angajamentelor legale, aprobate de ordonatorul de credite în limita creditelor bugetare aprobate.

Contabilitatea analitică a angajamentelor legale se ține pe titluri, articole și alineate în cadrul fiecărui subcapitol sau capitol al bugetului aprobat.

În debitul contului se înregistrează angajamentele legale, precum și suplimentările efectuate în cursul exercițiului bugetar, care majorează angajamentele legale inițiale.

În creditul contului, în cursul anului se înregistrează diminuările de angajamente legale care micșorează angajamentele legale inițiale, iar la finele anului, totalul plăților efectuate în contul angajamentelor legale.

Soldul contului la finele lunii reprezintă totalul angajamentelor legale, iar la finele anului, totalul angajamentelor rămase neachitate.

Contul 8071 "Credite de angajament aprobate"

Cu ajutorul acestui cont instituțiile publice țin evidența creditelor de angajament aprobate în anexele la bugetul ordonatorului de credite, pentru exercițiul bugetar respectiv.

Contabilitatea analitică a creditelor de angajament aprobate se ține pe structura bugetului aprobat.

În debitul contului se înregistrează creditele de angajament aprobate, precum și suplimentările efectuate în cursul exercițiului bugetar, care majorează creditele de angajament.

În creditul contului se înregistrează diminuările de credite de angajament aprobate și efectuate în cursul exercițiului bugetar.

Soldul debitor al contului reprezintă totalul creditelor de angajament aprobate la un moment dat. Soldul contului de la finele exercițiului bugetar nu se redeschide în anul următor.

Contul 8072 "Credite de angajament angajate"

Cu ajutorul acestui cont se ține evidența creditelor de angajament angajate în limita creditelor de angajament aprobate pentru exercițiul bugetar respectiv.

Contabilitatea analitică a creditelor de angajament angajate se ține pe structura bugetului aprobat.

În debitul contului se înregistrează creditele de angajament aprobate, precum și modificările efectuate în cursul exercițiului bugetar asupra creditelor de angajament aprobate.

În creditul contului se înregistrează creditele de angajament angajate, precum și modificările efectuate în cursul exercițiului bugetar asupra acestora.

Soldul debitor al contului reprezintă creditele de angajament neangajate la un moment dat.

Soldul contului de la finele exercițiului bugetar nu se redeschide în anul următor.

Conturile de angajamente bugetare și legale se vor ține pe analitice distincte pentru acțiunile multianuale și celelalte acțiuni.